

Zeptali jsme se zástupců několika advokátních kanceláří, jaké problémy v oblasti autorského práva řeší nejčastěji. Z jejich odpovědí vyplynulo, že komplikace působí otázky kolem právní ochrany softwaru.

Jaké problémy z autorského práva jsou v praxi nejčastější?

1

Jaké problémy z autorského práva řešíte u vás v kanceláři nejčastěji?

LUKÁŠ LORENC
partner, Čermák a spol.

1 V současné době by se naše autorskoprávní agenda dala rozdělit do několika skupin. První skupinou jsou spory mezi autory/ poskytovateli software a jejich zákazníky. Často se jedná o analýzu práv, která jedné či druhé straně svědčí ze zákona či vzájemných smluv. Jedná se o technicky velmi složitou oblast, ve které mají české soudy jen omezené zkušenosti, což je na úkor předvídatelnosti výsledku sporu. Málomocný spor proto dospěje až do fáze soudního rozhodnutí. Druhou skupinou, a to asi nejběžnější, jsou celní záchyty padělků, kde převážně zastupujeme držitele práv, jejichž díla jsou bez jejich souhlasu prodávána na různých nosičích nebo umístěna na zboží bez jejich souhlasu (potisky triček,

hračky a postavičky z populárních pořadů pro děti apod.). Třetí skupinou, která momentálně vykazuje poměrně velký nárůst, je agenda neoprávněného užívání autorských děl, která byla uveřejněna jejich autory na internetu. Je běžnou praxí, že prodejci paralelního zboží, ale i ostatní prodejci, kteří prodávají výrobky významných producentů, si „vypůjčí“ ze stránek výrobce propagační fotografie nebo i celé moduly e-shopů či propagačních materiálů. Autoři těchto fotografií nebo webových stránek se pak takovým nekalým postupům pokoušejí bránit.

Společným problémem všech autorskoprávních sporů je důkazní nouze při prokazování autorství díla a prokázání oprávnění žalobce práva k dílu vymáhat, neboť téměř nikdy není žalobcem původní autor. Problémy také způsobuje střet práv, kdy české právo přechod autorských práv neumožňuje, domovské právo významných obchodních partnerů však ano. Navíc vzhledem k rozdrobenosti autorskoprávní agendy mezi jednotlivé krajské soudy je těžké nalézt v rozhodovací praxi soudů jednotnou myšlenkovou linii.

ANKETA

JOSEF DONÁT
partner, Rowan Legal

1 Autorské právo vnímáme zejména z pohledu našeho dlouhodobého zaměření se na poskytování právních služeb v oblasti informačních technologií. V naší praxi se nejčastěji s autorským právem setkáváme při koncipování a posuzování licenčních smluv (ať již samostatných, či jako ujednání v rámci komplexnějších smluvních dokumentů), smluv o distribuci software, smluv o dílo, jejichž předmětem je vývoj, dodávka, úprava či údržba software a smluv o spolupráci různých subjektů při společném vytváření softwarových děl. V poslední době se věnujeme otázkám užití software v rámci outsourcingu a cloudových řešení. S ohledem na legální monopol, který autorské právo vytváří, se často zaměřujeme na účinky tzv. vendor lock-in efektu (závislosti zákazníka na původním dodavateli).

Zajímavým problémem bývá i vztah mezi objednatelům softwarového díla a jeho zhotovitelem v případě, že smlouva neobsahuje licenční ujednání (nastává zde konflikt mezi klasickou představou o nabytí „vlastnictví“ díla objednatelem po zaplacení ceny díla a autorskoprávním zákazem užití díla jinou osobou, než autorem, bez udělení licence). Poměrně často se setkáváme i s problematikou dostupnosti zdrojových kódů software v případě, že nabyvatel licence je oprávněn dílo upravovat, ale smlouva o poskytnutí těchto zdrojových kódů mlčí. Již méně častými, ale nikoli neobvyklými, jsou naše setkání s autorským právem v jeho tradičnější podobě, kdy předmětem transakcí bývají práva k literárnímu, grafickému, hudebnímu či audiovizuálnímu dílu, práva nakladatelská apod.

MARTIN KRAMÁŘ
partner, Weil, Gotshal & Manges

1 Velmi často se setkáváme se situacemi, že zaměstnavatelé, zejména v sektoru informačních technologií nemají dostatečným způsobem ošetřena práva k zaměstnaneckým dílům, tedy dílům vytvořeným v rámci pracovněprávního poměru. Autorský zákon sice režim zaměstnaneckého díla upravuje i při absenci smluvního ujednání, ale tato úprava není dostatečná především v případech, kdy je příslušné autorské dílo dále využíváno coby součást komplexních řešení a produktů, často v mezinárodním kontextu a ve spojení s jinými autorskými díly.

V dané souvislosti je především významné, jakým způsobem je vymezen relevantní předmět práce a zda je dostatečným způsobem vyloučeno, aby zaměstnanec nezneužil prostředků zaměstnavatele k vytvoření autorského díla, které by do režimu díla zaměstnaneckého nespadlo. Významná je pak např. i problematika postoupení výkonu majetkových práv, které není možné bez výslovného souhlasu zaměstnance, nebo problematika osobnostních práv, jejichž výkon zůstává i nadále zaměstnanci. Tyto a jiné faktory, mezi něž za určitých okolností patří i právo na dodatečnou odměnu, mohou být zcela kritické v rámci mezinárodních koncernových vztahů, při „prodeji“ či licencování příslušných práv třetím osobám či při zániku zaměstnavatele. Obecně lze přitom říci, že se často jedná o situace, na které zaměstnavatel při sjednávání podmínek pracovního poměru příliš nemyslí. Doporučit lze jediné – věnovat maximální pozornost při vymezení smluvních podmínek v rámci pracovněprávních vztahů a vyžádat si k tomu dostatečné odborné právní poradenství.

JINDŘICH JELÍNEK
counsel, Glatzová & Co.

1 Naše kancelář poskytuje své služby zejména výrobcům HW a souvisejícího SW nebo naopak společnostem, které SW potřebují ke své činnosti. Tím je do značné míry determinován nejčastější okruh naší práce v oblasti autorského práva. Pro skupinu klientů působících v oblasti produkce SW nejčastěji vytváříme či upravujeme licenční smlouvy, na základě kterých výrobci HW a SW poskytují licence ke svým produktům. Často řešíme a upravujeme jejich všeobecné licenční podmínky či licence pro koncové uživatele SW. Setkáváme se také s otázkami souvisejícími s distribucí SW, tj. zejména s otázkou fungování licenčních podmínek v různých

jurisdikcích a odchylkami v jednotlivých právních řádech. V neposlední řadě pro tyto klienty upravujeme podmínky analýzy, vývoje či údržby SW se všemi aspekty s tím souvisejícími, a to včetně nastavení například parametrů kvality služeb či záruk apod. V této souvislosti se nevyhnutelně dostáváme do situací, které vyžadují řešení autorskoprávních otázek v rámci organizace výrobce SW – zaměstnanecká díla, kolektivní díla, díla vytvářená na zakázku, řešení autorskoprávních otázek při společných projektech více producentů apod. Naopak na straně uživatelů SW a dalších děl chráněných autorským právem (např. databáze) velice často nastavujeme parametry implementace SW. Setkáváme se také s řešením vztahů s kolektivními správci autorských děl. V neposlední řadě řešíme i otázky využití fotografických, audiovizuálních a dalších autorskoprávně chráněných děl při denní činnosti našich klientů, jejich propagaci, na jejich výrobcích apod. Dá se říci, že kromě práv k dílům literárním a architektonickým máme ve větší či menší míře možnost řešit všechny podoby autorskoprávních a s nimi souvisejících otázek.